

62010CC0500

GENERALINIS ADVOKATAS

ELEANOR SHARPSTON IŠVADA,

pateikta 2011 m. lapkričio 17 d. (1)

Byla C-500/10

Ufficio IVA di Piacenza

prieš

Belvedere Costruzioni Srl

(Commissione Tributaria Centrale, Sezione di Bologna (Italija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Valstybių narių pareiga užtikrinti veiksmingą PVM surinkimą — Šeštosios direktyvos 2 ir 22 straipsniai — Teismo proceso nutraukimas be trečiosios instancijos teismo sprendimo“

1.

Siekdama sumažinti didelį mokestinių ginčų teismų darbo krūvį, Italijos Respublika priėmė teisės aktus, pagal kuriuos galutinės instancijos teismas, kuriam pateiktas mokesčių administratoriaus kasacinis skundas, turi nutraukti procesą nepriėmus sprendimo dėl esmės tais atvejais, kai pirmosios instancijos teismas priima mokesčių administratoriui nepalankų sprendimą ir atmetamas jo apeliacinis skundas, o bendras ginčo nagrinėjimo laikotarpis yra daugiau nei 10 metų.

2.

Commissione Tributaria Centrale, Sezione di Bologna (Vyriausiasis mokestinių ginčų teismas, Bolonijos skyrius), kuriame iškelta tokia byla, nori sužinoti, ar tuo atveju, kai ginčas yra susijęs su pridėtinės vertės mokesčiu (toliau – PVM), tokia nuostata yra suderinama su valstybės narės pareiga užtikrinti veiksmingą mokesčių surinkimą.

ES teisė

3.

ESS 4 straipsnio 3 dalyje (anksčiau EB 10 straipsnyje) numatyta valstybių narių pareiga užtikrinti pagal Sutarties ar Sąjungos institucijų aktus atsirandančių pareigų vykdymą, padėti Sąjungai įgyvendinti jos užduotis ir nesiimti jokių priemonių, kurios gali trukdyti siekti Sąjungos tikslų. PVM teisės aktuose papildomai numatytos konkrečios pareigos.

4.

Nuo 2007 m. sausio 1 d. pagrindinis PVM nuostatos nustatytos Direktyvoje 2006/112 (2). Pagrindinis bylos faktinis aplinkybių metu jos buvo nustatytos Šeštojoje direktyvoje (3). Nacionalinis teismas remiasi bėtent pastarosios 2 ir 22 straipsniais.

5.

2 straipsnyje buvo nurodyta:

„Pridėtinąs vertės mokesčiu apmokestinamas:

1. prekių tiekimas ar paslaugų teikimas, kai šalies teritorijoje už atlygą prekes tiekia ar paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo, veikdamas kaip toks;
2. prekių importas (4).“

6.

Šeštosios direktyvos 22 straipsnio pavadinimas buvo „Prievoles vidaus sistemoje“. Nacionalinis teismas cituoja tris punktus:

„4. Kiekvienas apmokestinamasis asmuo turi pateikti mokesčio deklaraciją per tokį laikotarpį, kokį nustato kiekviena valstybės narė. <...>

5. Pateiktą deklaraciją visi apmokestinamieji asmenys turi susimokėti mokėtiną pridėtinąs vertės mokestį. <...>

<...>

8. <...> valstybės narės gali nustatyti kitas prievoles, kurias jos laiko būtinomis, kad mokestis būtų teisingai taikomas ir renkamas ir kad būtų užkirstas kelias klastotams (5).“

7.

Nacionalinis teismas taip pat cituoja Teisingumo Teismo sprendimo Komisija prieš Italiją byloje C-132/06 37–39 punktus (6) .

„37

Iš Šeštosios direktyvos 2 ir 22 straipsnių bei EB 10 straipsnio išplaukia, kad kiekviena valstybės narė turi pareigą imtis visų įstatyminių ir administracinių priemonių, būtinų užtikrinant viso mokėtino PVM surinkimą jos teritorijoje. Šiuo atžvilgiu valstybės narės privalo tikrinti deklaracijas, apmokestinamųjų asmenų apskaitą ir kitus svarbius dokumentus bei apskaičiuoti ir surinkti mokėtiną mokestį.

38

Bendroje PVM sistemoje valstybės narės privalo užtikrinti, kad apmokestinamieji asmenys vykdytų savo pareigas, ir šiuo atžvilgiu joms suteikta tam tikra diskrecija, ypač dėl turimų išteklių panaudojimo būdo.

39

Tačiau ši diskreciją riboja pareiga užtikrinti veiksmingą Bendrijos nuosavų išteklių surinkimą ir pareiga nesukelti didelių požirio apmokestinamuosius asmenis skirtumų tiek vienos valstybės narės rėmuose, tiek bendrai visose valstybėse narėse. Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad Šeštąją direktyvą reikia aiškinti atsižvelgiant į bendrai PVM sistemai esminį mokesčio neutralumo principą, kuris draudžia PVM apmokestinimo atžvilgiu skirtingai vertinti tokius pačius sandorius vykdančius ūkio subjektus (2004 m. rugsėjo 16 d. Sprendimo Cimber Air, C-382/02, Rink. p. I-

8379, 24 punktas). Visi valstybių narių veiksmai renkant PVM turi atitikti šį principą.“

8.

Ministrams sprendime Teisingumo Teismas nusprendė, kad Italijos mokestinė amnestija (statymo Nr. 289/2002 8 ir 9 straipsniai), praėjus trumpam laikotarpiui po termino, per kurį apmokestinamieji asmenys turėjo sumokėti prastai mokėtinas PVM sumas, pakeitusi iš Šeštosios direktyvos 2 ir 22 straipsnių kylančias suinteresuotųjų asmenų pareigas kitomis pareigomis, pagal kurias nereikalaujama sumokėti šių sumų, paneigia šiuos straipsnius turintį. Šio statymo poveikis prilygsta atleidimui nuo mokesčio, kuris labai trikdo tinkamą bendros PVM sistemos funkcionavimą, iškreipia mokesčių neutralumo principą numatant reikšmingus požirius apmokestinamuosius asmenis skirtumus Italijos teritorijoje ir pažeidžia pareigą užtikrinti, kad PVM būtų vienodai renkamas visose valstybėse narėse (7).

9.

Todėl Teisingumo Teismas nusprendė, kad numatiusi bendrą ir nediferencijuotą atsisakymą tikrinti apmokestinamuosius sandorius, sudarytus per keletą mokestinių laikotarpių, Italija nevykdėsipareigojimą pagal Šeštosios direktyvos 2 ir 22 straipsnius, taip pat EB 10 straipsnį.

Italijos teisė

10.

Iki 1996 m. balandžio 1 d. mokestinius ginčus Italijoje nagrinėjo pirmosios ir antrosios instancijos mokestinių ginčų teismai vietos ir savivaldybės lygmeniu, o galutinė instancija buvo Romos Commissione Tributaria Centrale. Nuo 1996 m. balandžio 1 d. (8) šių sistemų pakeitė regiono ir savivaldybių mokestinių ginčų teismai, kasacinius skundus pateikiant Corte di Cassazione (Kasacinis teismas). Iš esmės Commissione Tributaria Centrale buvo panaikintas. Jam nebebuvo galima pateikti naujų skundų, tačiau jo regiono ir savivaldybių skyriai veikė toliau, kol bus išnagrinėtos visos iki tos dienos pradėtos bylos. Bylą nagrinėjimas dar nesibaigė (9).

11.

Nuostata, kuria remiasi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas (10), šio galiojo 2010 m. gegužės 26 d. Joje nurodyta:

„Siekiant apriboti teismo bylų mokestiniais klausimais trukmę pagal protingos proceso trukmės principą, numatytą [Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje, toliau – EŽTK], mokestinės bylos, pradėtos skundais pirmosios instancijos teismuose, šio galiojus statymui dėl šio dekreto pertvarkymo šio statymo, daugiau nei prieš dešimt metų, ir kurias valstybės mokesčių administratorius pralaimėjo pirmosiose dviejose instancijose, remiantis tuo, kad pažeistas EŽTK 6 straipsnio 1 dalyje nustatytas „protingos trukmės“ reikalavimas, nagrinėjamos tokia tvarka:

a)

Commissione Tributaria Centrale nagrinėjamos mokestinės bylos, išskyrus tas, kurių dalykas – prašymai dėl susigrąžinimo, automatiškai išsprendžiamos kolegijos pirmininko ar kito galiojoto nario priimtu sprendimu <...>;

b)

mokestinės bylos, vykstančios Corte di Cassazione, gali būti nutrauktos sumokėjus sumą, lygią 5

% bylos vertės, <...> ir kartu atsisakius bet kokio reikalavimo dėl teisingo kompensavimo pagal 2001 m. kovo 24 d. Įstatymą Nr. 89 (11). Tam mokesčių mokėtojas gali pateikti atitinkamą prašymą kompetentingam sekretariatui ar kanceliarijai per devyniasdešimt dienų nuo Įstatymo dėl šio dekreto pertvarkymo Įstatymo įsigaliojimo dienos kartu su rodymu apie atitinkamą sumokėjimą. Šiame punkte nurodytos bylos sustabdomos, kol pasibaigs antrame sakinyje nurodytas terminas, ir nusprendžiama dėl visų bylinėjimosi išlaidų. Bet kuriuo atveju kompensavimas yra negalimas. <...>“

Faktai, procedūra ir prejudiciniai klausimai

12.

Belvedere Costruzioni Srl (toliau – Belvedere) 1980 m. metinėje PVM deklaracijoje nurodė 24288000 ITL kreditą. 1981 m. deklaraciją įmonė pateikė pavėluotai – 1982 m. balandžio 8 d. 1982 m. deklaracijoje įmonė atskaitė 22264000 ITL (12), ir ši sumą nurodė kaip PVM kreditą iš 1981 m. deklaracijos.

13.

1985 m. rugpjūčio mėn. mokesčių administratorius perskaitė 1982 m. Belvedere mokėtinus mokesčius remdamasis tuo, kad įmonė 1981 m. per vėlai pateikė deklaraciją, todėl neturėjo teisės atskaityti 22264000 ITL sumos.

14.

Pirmosios instancijos mokestinė ginčų teisme Belvedere teigė, kad reikalavimas atsirado ne dėl 1981 m. mokestinio laikotarpio, o dėl 1980 m. deklaracijoje nurodyto kredito. Ji teigė, kad PVM permokos tam tikrais metais atveju teisė atskaityti permoką vėlesniais metais dingsta tik tada, kai nėra apskaituojama atitinkamo laikotarpio PVM prievolė ir kartu su metine deklaracija nepateikiama finansinė ataskaita. Kadangi Belvedere pastaruosius reikalavimus įvykdė, ji 1982 m. deklaracijoje galėjo atskaityti 1980 m. deklaracijoje nurodytą kreditą.

15.

Mokesčių administratorius tvirtino, kad pavėluotai pateikta 1981 m. deklaracija negalioja. Todėl tais metais nebuvo nei prašymo grąžinti permoką, nei pranešimo apie bendrovės ketinimą kreditą atskaityti 1982 metais. Tad kredito, nenurodyto galiojančioje 1981 m. deklaracijoje, atskaitymas 1982 m. deklaracijoje buvo neteisėtas.

16.

1986 m. spalio mėn. pirmosios instancijos mokestinė ginčų teismas priėmė Belvedere palankų sprendimą. 1990 m. gegužės mėn. antrosios instancijos teismas atmetė mokesčių administratoriaus apeliacinį skundą. 1990 m. liepos mėn. administratorius dar vieną skundą pateikė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teismui. 2008 m. jis patvirtino norą tęsti skundo nagrinėjimą. Abiejų šalių argumentai iš esmės yra tokie patys kaip ir pateikti žemesnės instancijos teismams.

17.

2010 m. rugsėjo mėn. Commissione Tributaria Centrale Teisingumo Teismui pateikė prejudicinį klausimą. Remdamasis ginčijama nuostata jis privalo būti išspręsti automatiškai priimdamas nutartį, kuri įgys res judicata galią ir galutinai panaikins mokesčių administratoriaus reikalavimą, kurį nagrinėjo trijų instancijų teismai. Atsižvelgdamas į sprendimą byloje C-132/06, prašymą

priimti prejudicinį sprendimą pateiktas teismas nori sužinoti, ar to nedraudžia ES teisės aktai. Taigi jis siekia, kad būtų priimtas prejudicinis sprendimas dėl tokio klausimo:

„Ar pagal EB 10 straipsnį (dabar ESS 4 straipsnis) bei [Šeštosios direktyvos] 2 ir 22 straipsnius draudžiamos Italijos valstybės teisės normos, išdėstytos 2010 m. kovo 25 d. Įstatyminio dekreto Nr. 40, pertvarkyto 2010 m. gegužės 22 d. Įstatymu Nr. 73, 3 straipsnio 2a dalyje, pagal kurias mokestinius ginčus nagrinėjantis teismas neturi teisės spręsti dėl mokestinio reikalavimo, kurį pareiškė per nustatytą terminą nepalankų sprendimą apskundęs mokesčių administratorius, egzistavimo ir pagal kurias iš esmės numatomas visiškas reikalavimo dėl ginčijamo PVM kredito atsisakymas, nors dviejose instancijose buvo konstatuota, kad toks reikalavimas neegzistavo, apmokestinamasis subjektas, kuriam toks atsisakymas naudingas, visiškai ar bent iš dalies, nesumokėjo ginčijamo kredito?“

18.

Italijos vyriausybė ir Komisija pateikė rašytines ir žodines pastabas.

Pirminiai klausimai

Taikytini ES teisės aktai

19.

Pagrindinė byla susijusi su 1980–1982 m. PVM laikotarpiais. Kadangi nuo 1996 m. Commissione Tributaria Centrale naują apeliacinį skundą negavo, visi ginčai, kuriems taikoma ginčijama nuostata, susiję su ankstesniais laikotarpiais. Todėl pritariu Komisijai, kad pareigos, kurios valstybei narei tenka pagal PVM reglamentuojančius ES teisės aktus, kildinamos ne iš Direktyvos 2006/112, kuri nuo 2007 m. sausio 1 d. buvo taikoma tik kartą, bet iš Šeštosios direktyvos.

20.

Pozicija dėl atitinkamos Sutarties nuostatos – EB 10 straipsnio arba ESS 4 straipsnio 3 dalies – ne tokia aiški, nes ginčijama nuostata priimta 2010 m. gegužės mėn., po Lisabonos sutarties įsigaliojimo. Tačiau kadangi abiejose straipsniuose nustatytos iš esmės tokios pačios teigiamos ir neigiamos pareigos, skirtumas yra tik formalus.

Atitinkami Italijos teisės aktai

21.

Pertvarkyto Įstatyminio dekreto 3 straipsnio 2a dalies a ir b punktuose nustatytos akivaizdžiai skirtingos bylų užbaigimo sąlygos pagal tai, kuris teismas jas nagrinėja – Commissione Tributaria Centrale ar Corte di Cassazione. Pirmuoju atveju, inter alia, bylos automatiškai užbaigiamos nesumokėjus mokesčio, o antruoju atveju jos gali būti užbaigtos pateikus prašymą per 90 dienų, ir apmokestinamasis asmuo turi sumokėti 5 % ginčijamos sumos (13).

22.

Pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs tik su a punktu. Klausimas dėl b punkte numatytų taisyklių leistinumų nekyla. Šis aspektas nagrinjamas kitame Teisingumo Teismui pateiktame prašyme (14), kuris susijęs ne su PVM kaip ES suderintu mokesčiu, o su nesuderintu tiesioginiu dividendų mokesčiu, taikomu ne ES įsteigta bendrovei.

23.

Nors tam tikru atžvilgiu b punktas galima lyginti su a punktu, manau, kad yra svarbu vengti judviejo sujungimo. Kitaip nei Komisija, aš šioje byloje nesiremiau Corte di Cassazione prašyme priimti prejudicinį sprendimą minėtoje kitoje byloje pateiktu b punkto apibūdiniu ar išaiškinimu.

Svarbios pagrindinės bylos aplinkybės

24.

Pagrindinės bylos ginčas susijęs su apmokestinamojo asmens teise prašyti PVM kreditą perkelti į antrus metus po to meto, kuriais jis tariamai susidarė, kai tarpinio metų mokesčio deklaracija nebuvo pateikta laiku. Teisinis dilema yra ta, kokį santykinį svorį priskirti dviem, gali būti, viena kitai prieštaraujančioms, Italijos PVM teisės akto procedūroms nuostatoms.

25.

Tačiau šio ginčo esmė yra nesusijusi su pateiktu prejudiciniu klausimu, todėl nėra tikslinga nagrinėti, kuri pozicija – Belvedere ar mokesčio administratoriaus – turėtų būti (ar turėjo būti) teisinga.

26.

Svarbu yra tai, kad būtų pirmosios instancijos teismas pradėjo nagrinėti daugiau nei dešimt metų prieš ginčijamos nuostatos įsigaliojimą (nors tai yra sąlyga, kurią privalo tenkinti visi šiuo metu Commissione Tributaria Centrale pateikti apeliaciniai skundai, nes nuo 1996 m. nebėra galimybės jam teikti apeliacinį skundą) ir kad pirmosios ir antrosios instancijos teismai priimtą mokesčio administratoriui nepalankius sprendimus. Todėl ginčijamos nuostatos dėl automatinio Commissione Tributaria Centrale proceso nutraukimo kriterijai yra tenkinami. Klausimas, ar kurį reikia atsakyti: ar toks automatinis nutraukimas remiantis šiais kriterijais yra suderinamas su ES teise.

27.

Komisija yra pastebėjusi, kad pirmosios instancijos teismas skyrė vos aštuonias eilutes išdėstyti Belvedere palankaus sprendimo priėmimo motyvus, o apeliacinis teismas savo motyvus išdėstė keturiose eilutėse.

28.

Tačiau ir ši aplinkybė nėra svarbi atsakant į iškeltą klausimą, kuris susijęs su visomis Commissione Tributaria Centrale nagrinjamomis bylomis. Ji nėra itin svarbi ir visais kitais atžvilgiais, nes pačiame mokesčio administratoriaus apeliaciniame skunde teisiniai argumentai užėmė tik 12 eilučių (kasaciniame teisme jiems jau buvo skirtos 24 eilutės).

Argumentų dėl esmės santrauka

29.

Komisija mano, kad atsakant ? pateikt? prejudicin? klausim? b?tina remtis prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateikuso teismo gin?ijamos nuostatos išaiškinimu, tai yra, kad „ji iš esm?s numato, jog visas reikalaujamas PVM ?siskolinimas b?t? nurašomas“, kai yra tenkinami gin?ijamoje nuostatoje nustatyti kriterijai.

30.

Remdamasi šiuo pagrindu, ji teigia, kad gin?ijama nuostata yra toks bendras atsisakymas, kuriam Teisingumo Teismas nepritar? byloje C-132/06, ir ji iš esm?s d?l toki? pa?i? kaip min?tame sprendime išd?styt? priežas?i? draudžiama pagal ES teis?. Ji tvirtina, kad taikant gin?ijam? nuostat? visiškai panaikinama visa mokes?i? administratori? reikalavim? kategorija ne?vertinus konkre?i? aplinkybi?. Ta?iau per pos?d? Komisija pareišk?, kad d?l gin?ijamos nuostatos prieš Italij? nebuvo prad?ta pažeidimo tyrimo proced?ra.

31.

Italijos vyriausyb? teigia, kad, kitaip nei byloje C-132/06 nagrin?jamos amnestijos atveju, gin?ijama nuostata yra išimtinai proced?rin? taisykl?, susijusi su mokestini? gin?? teism?, veikian?i? žemesniu lygmeniu nei valstyb?s vykdomi ?galiojimai ir pareigos, susijusios su mok?tin? PVM sum? tikrinimu ir surinkimu, nagrin?jamomis bylomis. Nors Teisingumo Teismas teoriškai turi vadovautis nacionalinio teismo patektu nacionalin?s teis?s išaiškinimu, prašymas priimti prejudicin? sprendim? šioje byloje yra su tr?kumais, nes jame nepaaiškinta, kod?l gin?ijama nuostata laikytina bendru atsisakymu. Tod?l Teisingumo Teismas tur?t? atsižvelgti ? Italijos vyriausyb?s pateikt? paaiškinim?.

32.

Nepatenkinus šio reikalavimo, Italijos vyriausyb? teigia, kad, kitaip nei amnestija byloje C-132/06, gin?ijama nuostata labai netrikdo tinkamo bendros PVM sistemos funkcionavimo, neiškraipo mokes?i? neutralumo principo ir nesukuria palankesn?s pad?ties suk?iaujantiems asmenims (15). Priešingai, ji taikoma tik tais atvejais, kai poreikis tenkinti savalaikio gin?? išsprendimo reikalavim?, nustatyt? EŽTK, ir noras sumažinti teism? sistemos, perkrautos vis ilgiau nagrin?jam? byl?, kr?v? nusveria maž?jant? vieš?j? interes? siekti mokestini? reikalavim?, kurie jau buvo atmesti pirmosios ir antrosios instancijos teism?, patenkinimo.

Vertinimas

Gin?ijamos nuostatos aiškinimas

33.

Nors gin?ijam? nuostat? turi išaiškinti nacionaliniai teismai, nesutinku, kad Teisingumo Teismas privalo griežtai laikytis prašyme priimti prejudicin? sprendim? pateikto šios nuostatos aprašymo kaip visiško reikalaujamo PVM ?siskolinimo atsisakymo. Nuostatos poveik? galima nustatyti iš jos formuluot?s. Prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas nori sužinoti, ar jos poveikis laikytinas „bendru ir nediferencijuotu atsisakymu tikrinti apmokestinamuosius sandorius“, kaip apibr?žta byloje C-132/06 priimtame sprendime, ar pakankamai panašiu ? tok? atsisakym?, kuris taip pat draudžiamas pagal ES teis?. Pateikiant klausim? nedaroma prielaida, kad gin?ijam? nuostat? galima taip vertinti. Priešingu atveju atsakymas b?t? aiškus iš paties prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateikuso teismo išaiškinimo.

34.

Tačiau jeigu Teisingumo Teismas manytų, kad jam privalomas toks išaiškinimas, jis ? klausim? tur?t? atsakyti teigiamai.

Palyginimas su byloje C-132/06 nagrin?tomis nuostatomis

35.

Gin?ijamos nuostatos poveikis pastebimai skiriasi nuo byloje C-132/06 nagrin?t? nuostat? poveikio.

36.

Pastarosiomis (16) iš esm?s buvo leista išvengti mokes?i? administratori? atliekamo PVM sum?, kurios nebuvo deklaruotos laiku, patikrinimo ar tyrimo mainais ? mok?jim?, kuris gali sudaryti nuo pus?s sumos, v?liau deklaruotos kaip mok?tinos, iki visiškai simbolinio mokes?io dydžio. Kaip nurod? Teisingumo Teismas (17), „jomis sukuriama palankesn? pad?tis suk?iaujantiems asmenims“. Be to, Teisingumo Teismas nurod? (18), kad, „numatydamą amnestij? pra?jus trumpam laikotarpiui po termino, per kur? apmokestinamieji asmenys prival?jo sumok?ti PVM, ir reikalaudama sumok?ti labai nedidel?, palyginti su iš tikr?j? mok?tinu mokes?iu, sum?, nagrin?jama priemon? leidžia atitinkamiems apmokestinamiesiems asmenims galutinai išvengti savo pareig? PVM srityje, nors per ketverius metus iki ?prastai mok?tino mokes?io senaties termino pabaigos nacionaliniai mokes?i? administratoriai gal?jo atskleisti bent dal? ši? apmokestinam?j? asmen?. Šiuo atžvilgiu ?statymu Nr. 289/2002 paneigiama kiekvienos valstyb?s nar?s turima pareiga užtikrinti teising? mokes?io surinkim?.“

37.

To paties negalima pasakyti apie šioje byloje gin?ijam? nuostat?. Italijos vyriausyb? ir Komisija sutinka, kad ji taikoma ne administraciniam etapui, už kur? atsako mokes?i? administratoriai, o teism? etapui. Jos proced?rin? pob?d? rodo tai, kad ji taikoma ne tiesiog PVM, kaip antai byloje C-132/06 nagrin?tos nuostatos, bet apeliaciniams skundams d?l vis? r?ši? mokes?i?, pateiktiems Commissione Tributaria Centrale. J? taikant n?ra atleidžiama nuo mokes?i? administratori? atliekamo tyrimo ar vertinimo. Visi atitinkami atvejai buvo ištirti ir mok?tin? sum? reikalavimai pateikti iki gin?ijamos nuostatos pri?mimo. Šia nuostata nustatomas galutinio mokes?i? administratoriaus skundo prieš jam nepalank? teismo sprendim? terminas, tačiau ji n?ra tiesiogiai naudinga suk?iaujantiems asmenims. Iš ties? nepanašu (reikia tik?tis, kad visiškai nepanašu), kad teismai – ne tik pirmosios, bet ir apeliacin?s instancijos – du kartus priimt? tokiems asmenims palank? sprendim? gin?e su mokes?i? administratoriumi. Galiausiai gin?ijama nuostata ?sigaliojo po daugiau nei 14 met? nuo paskutin?s dienos, kuri? dar buvo galima pateikti galutin? apeliacin? skund?, o ne „pra?jus trumpam laikotarpiui po termino, per kur? apmokestinamieji asmenys prival?jo sumok?ti PVM“ (19).

38.

Tod?l negalima teigti, kad gin?ijama nuostata „paneigia kiekvienos valstyb?s nar?s turim? pareig? užtikrinti teising? mokes?io surinkim?“ taip, kaip ir byloje C-132/06 nagrin?tos nuostatos.

Valstybi? nari? pareigos

39.

Komisija akcentuoja valstybi? nari? pareigas „imtis vis? ?statymini? ir administracini? priemoni?, b?tin? užtikrinti viso mok?tino PVM surinkim? jos teritorijoje“, „užtikrinti, kad apmokestinamieji

asmenys vykdyt? savo pareigas“, „užtikrinti veiksming? Bendrijos nuosav? ištekl? surinkim?“ ir „nesukelti dideli? poži?rio ? apmokestinamuosius asmenis skirtum?“ (20).

40.

Ta?iau negalima teigti, kad vykdant tokias pareigas reikia užtikrinti galimyb? mokes?i? administratoriams sk?sti teism? sprendimus, kol bus priimtas jiems palankus sprendimas. Be to, n? vienas ES teis?s principas nenumato, kad turi b?ti daugiau nei viena apeliacini? instancija. Pats Teisingumo Teismas yra tam tikros r?šies byl? pirmosios ir paskutiniosios instancijos teismo pavyzdys. Kai kuriose kitose teisin?se sistemose n?ra garantuojama absoliuti apeliacijos teis?, o leidimas pateikti apeliacini? skund? retai suteikiamas šaliai, kurios atžvilgiu du teismai yra pri?m? nepalank? sprendim?. Bet kurioje sistemoje turi b?ti numatytas taškas, po kurio apeliacija nebegalima. N? vienoje sistemoje n?ra garantij?, kad galutinis sprendimas bus negin?ijamai teisingas teisiniu poži?riu.

41.

Gin?ijama nuostata nustatomas galutinio mokes?i? administratoriaus skundo prieš jam nepalankius pirmosios ir antrosios instancijos teism? sprendimus terminas. Tod?l ji taikoma tada, kai mokes?i? administratorius ?m?si priemoni?, kurias galima laikyti tinkamomis, siekdamas užtikrinti mok?tino PVM surinkim?, ta?iau tiek pirmosios instancijos, tiek apeliacinis teismas nusprend?, kad reikalaujamas PVM n?ra mok?tinas. Negaliu sutikti, kad tokia priemon? savaime yra valstyb?s nar?s pareigos užtikrinti tinkam? PVM sistemos taikym? nevykdymas.

42.

Po pos?džio Komisija sutiko, kad n?ra valstybi? nari? pareigos užtikrinti mokes?i? administratoriui galimyb? gin?uose d?l PVM pateikti kasacin? skund?, ta?iau tvirtino, kad tose sistemose, kuriose tokia galimyb? ?prastai numatyta, neturi b?ti leidžiama pasirinktinai nustatyt? skund? serij? nutraukti po to, kai jie pateikti, bet dar neišnagrin?ti.

43.

Manau, kad gin?ijama nuostata n?ra susijusi su pasirinktinai nustatyta skund? serija. Ji taikoma visiems mokes?i? administratoriaus Commissione Tributaria Centrale pateiktiems skundams, kuri? nepatenkino pirmosios ir antrosios instancijos teismai ir kuri? nagrin?jimo laukiama daugiau nei dešimt (praktiškai 14) met?. Valstyb?s nar?s pareiga pagal Šeštosios direktyvos 22 straipsn? užtikrinti, kad PVM b?t? teisingai taikomas ir renkamas, susijusi su gerokai trumpesniu laikotarpiu (21). B?t? galima tvirtinti, kad Italija, neužtikrinusi gin?? d?l PVM taikymo išnagrin?jimo per proting? termin? nuo tada, kai PVM tur?jo b?ti galutinai apskaitytas, nors tos pa?ios šalies naudai buvo priimti du teismo sprendimai, ne?vykdy? šios pareigos. Mano manymu, negalima teigti, kad ji šios pareigos ne?vykdy? ir tokius gin?us baig? po 14 met? vieninteliu b?du, teisingu šalies, kuriai yra palank?s anks?iau priimti teismo sprendimai, atžvilgiu. (Pažymiu, kad šios pastabos susijusios su pa?ia gin?ijama o ne skirtinga nuostata, taikoma Corte di Cassazione pateiktiems apeliaciniams skundams ar ši? dviej? nuostat? santykiui.)

44.

Komisija taip pat r?m?si Teisingumo Teismo sprendimais Lucchini (22) ir pirmiausia Fallimento Olimpiclub (23). Abiejose bylose buvo nagrin?jamas res judicata principo taikymas Italijos teis?je. Sprendime Lucchini Teisingumo Teismas nusprend?, kad ES teis? draudžia taikyti nacionalin?s teis?s nuostat?, kurioje ?tvirtintas šis principas, jeigu jos taikymas trukdo susigr?žinti valstyb?s pagalb?, kurios nesuderinamumas su bendr?ja rinka pripažintas galutiniu Komisijos sprendimu.

Remdamasis Sprendimu Lucchini, Teisingumo Teismas Sprendime Fallimento Olimpclub nusprendė, kad tos pačios nuostatos taikymas yra draudžiamas su PVM susijusioje byloje dėl mokesčių meto, dėl kurio nėra priimta jokio galutinio teismo sprendimo, jeigu ši nuostata būtų nagrinėjama nacionaliniam teismui trukdo atsižvelgti į ES teisės normas, susijusias su piktnaudžiavimu PVM srityje. Komisija siekia išvesti šio draudimo taikyti res judicata principo ir ginėjamos nuostatos paralelę, nes pastarąją res judicata galia neva suteikiama apeliacinio teismo sprendimui, iš galutinės instancijos teismo (kuris būtų nagrinėjantis skundą) atėjus galimybę spręsti dėl suderinamumo su ES teise.

45.

Nemanau, kad tokia paralelė yra tinkama. Sprendime Lucchini nagrinėtos aplinkybės buvo išskirtinės; buvo nagrinėjami principai, reguliuojantys valstybių narių ir Bendrijos kompetencijų pasidalijimą, kai nacionalinės valstybės pagalbos sistemos suderinamumo su bendrąja rinka vertinimas priklauso išimtinai Komisijos kompetencijai. O Sprendime Fallimento Olimpclub, nors šios bylos aplinkybės ir daug artimesnės, nes susijusios su PVM, nulėmė konkretus klausimas, ar res judicata galios principo aiškinimas, pagal kurį PVM byloje galutinis sprendimas konkrečioje byloje, kai jis susijęs su esminiu kitoms byloms bendru klausimu, dėl šio klausimo turi privalomą galią, nors jame padarytos išvados susijusios su kitu mokesčiniu laikotarpiu, yra suderinamas su veiksmingumo principu. Šioje byloje nėra tokių ar panašių aplinkybių, todėl sprendimo joje reikėtų priimti atsižvelgiant į jos specifiką.

46.

Be to, Komisija pabrėžė, kad PVM yra vieno iš ES „nuosavų išteklių“, už kurio veiksmingą surinkimą atsako valstybės narės, pagrindas (24).

47.

Be abejo, taip ir yra. Kiekvienai valstybei narei taikomas PVM grindžiamo nuosavo išteklių tarifas sudaro 0,3 % suderintos PVM apmokestinimo bazės (25). Kadangi teorinai suderinta bazė iš tiesų apskaičiuojama pagal faktiškai surinktas sumas (26), veiksmingas PVM surinkimas valstybėse narėse turi tokios ES biudžeto pajamoms.

48.

Tačiau veiksmingo surinkimo reikalavimas negali būti absoliutus. Reikia palyginti surinkimo sąnaudas ir tikimybę bei galimas pajamas. Ginėjamos nuostatos atžvilgiu sąnaudų patirtį ne tik mokesčių administratorius, pateikęs apeliacinį skundą, bet ir valstybės, išlaikiusi Commissione Tributaria Centrale labai ilgą laiką. Surinkimo tikimybę lemia ne tik tai, kad dviejų teismų sprendimai buvo nepalankūs mokesčių administratoriui, bet ir praėjus laikas, dėl kurio kai kurių sumų gali nebebūti galimybės susigrąžinti, net jeigu teismas priimtų palankų sprendimą. Be to, pareigą surinkti mokestį reikia palyginti su pareiga leisti apmokestinamajam asmeniui uždaryti sąskaitas per protingą terminą nuo kiekvieno PVM laikotarpio pabaigos. Kai ginčas nagrinėjamas ilgą laiką, neišvengiamai ateina laikas, kai minėti motyvai nusveria pareigą išsireikalauti visas mokėtinas PVM sumas. Atsižvelgiant į tai, ginčijamoje nuostatoje nustatyti kriterijai atrodo pagrįsti.

Palyginimas su Įstatymo Nr. 289/2002 16 straipsniu

49.

Komisija remiasi Corte di Cassazione praktika dėl Įstatymo Nr. 289/2002, dėl kurio 8 ir 9

straipsni? Komisija pareišk? ieškin? byloje C-132/06 ir kuriuos Teisingumo Teismas pripažino nesuderinamus su ES teise, 16 straipsnio. Pagal j? mokes?i? mok?tojas, sumok?j?s 10 % gin?ijamos sumos arba 150 EUR, jei gin?ijama suma yra mažesn? nei 2000 EUR, gali nutraukti bet kuri? mokestini? gin?? teisme iškelt? byl?. Corte di Cassazione yra nusprend?s, kad šis straipsnis, kaip ir ?statymo Nr. 289/2002 8 ir 9 straipsniai, yra nesuderinamas. Komisija teigia, kad šis sprendimas yra svarbus vertinant gin?ijam? nuostat?, kuri, Komisijos tvirtinimu, yra „praktiškai identiška“.

50.

?statymo Nr. 289/2002 16 straipsnio suderinamumas su ES teise n?ra šios bylos dalykas, tod?l Teisingumo Teismas neprivalo pareikšti savo nuomon?s šiuo klausimu. Ta?iau pažymiu, kad yra bent vienas esminis skirtumas, palyginti su gin?ijama nuostata, nes šis straipsnis taikomas visoms byloms, kurias nagrin?ja visi mokestini? gin?? teismai, neatsižvelgiant ? trukm?. Tod?l jis daug panašesnis ? „bendr? atsisakym?“ nei gin?ijama nuostata, kuri taikoma tik tre?iosios instancijos teism? byloms, kai j? nagrin?jimas iš viso trunka daugiau nei dešimt (praktiškai 14) met?. Tod?l nemanau, kad šiai bylai aktuali nacionalinio teismo su ?statymo Nr. 289/2002 16 straipsniu susijusi praktika.

Palyginimas su susitarimais kiekvienu konkre?iu atveju

51.

Komisija pabr?žia, kad gin?ijama nuostata numatyta vis? atitinkam? gin?? nutraukimas, neatsižvelgiant ? mokes?i? administratoriui palankaus sprendimo tikimyb?. Ji tam priešpastato kitas Italijos teis?s nuostatas, kurios leidžia mokes?i? administratoriaus ir apmokestinamojo asmens gin?us spr?sti teisminiu keliu, administratoriui atlikus individual? gin?o vertinim? ir (arba) apmokestinamajam asmeniui sumok?jus dal? reikalaujamos sumos. Komisijos nuomone, gin?ijama nuostata ?k?nija bendr? atsisakym?, kaip apibr?žta byloje C-132/06 priimtame sprendime, o ne susitarim? kiekvienu konkre?iu atveju, kuris jai atrodo priimtinas.

52.

Man?s šis teiginys ne?tikino.

53.

Žinoma, šalis, kurios reikalavim? nepatenkino pirmosios instancijos teismas ir kurios apeliacinis skundas buvo atmestas, gali sulaukti palankaus sprendimo d?l kasacinio skundo. Be to, tokia šalis paprastai tiksliai ar apytiksliai ?vertins savo interesus ir galimybes laim?ti prieš pateikdama kasacin? skund?. Vadovaudamasi teisinio tikrumo principu, valstyb?s institucija, kaip antai mokes?i? administratorius, taip pat gali siekti galutin?s instancijos teismo sprendimo gindama vieš?j? interes?.

54.

Kita vertus, gin?ijama nuostata faktiškai pakei?ia mokes?i? administratoriaus intereso t?sti bylos nagrin?jim? ?vertinim? kvazistatistiniu apytikslu tikimyb?s, kad apeliacinis teismas priims jam palank? sprendim?, skai?iavimu. Kai tokia tikimyb? yra nedidel?, o tai numato gin?ijama nuostata, galutinio sprendimo byloje nebuvimas, nors ir n?ra idealus, kelia mažiau sunkum?.

55.

Kita vertus, pasiektas susitarimas kiekvienu konkre?iu atveju, kai mokes?i? administratorius

atsisako išieškoti visą mokėtiną sumą mainais ? dalies šios sumos sumokėjimą, neatrodo geresnė išeitis. Ją taikant surenkama arba daugiau, arba mažiau mokesčių nei būtų surinkta, jeigu būtų teisingai aiškinami atitinkami teisės aktai, tuo pat metu atsisakant bet kokios galimybės, kad sprendimą dėl tokio aiškinimo priimtų galutinės instancijos teismas.

56.

Abu variantai nėra idealūs, nes neužtikrina visą mokėtiną mokesčių surinkimo, tačiau nė vienas jų nėra nepriimtinas ar nesuderinamas su bendru atsisakymu, kaip apibrėžta byloje C-132/06 priimtame sprendime.

Pagrindimas remiantis EŽTK

57.

Priešingai, poreikis laikytis „protingo termino“, numatytas EŽTK 6 straipsnio 1 dalyje (27) (ir ES pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnyje, kuris taikomas valstybėms narėms, kai jos įgyvendina ES teisės aktus), yra aiškus ir ypač įtikinamas teisės normos, kaip antai ginėjama nuostata, pagrindimas. Kalbant apie teisinio tikrumo reikalavimą, dešimties metų laikotarpis yra ypač ilgas teismo bylos nagrinėjimo terminas, nebent būtų pateisina konkretios bylos aplinkybės (28). Ginėjama nuostata praktiškai taikoma tik byloms, kurias 2010 m. balandžio mėn. trečiosios instancijos teismas nagrinėjo dešimt (praktiškai 14) metų ir ilgiau ir kurių bendra trukmė buvo gerokai ilgesnė. Nors vien toks ilgas terminas yra akivaizdžiai rimta problema, kurią turi spręsti valstybės narės (29), nemanau, kad ES teisėje numatyta pareiga užtikrinti veiksmingą PVM surinkimą ? vykdyti galima reikalauti daugiau nei 10 ar 14 metų tęsti teisinę neapibrėžtumą dėl ginėjamų mokesčių sumos, kurios atžvilgiu du teismai jau priėmė apmokestinamajam asmeniui palankius sprendimus.

58.

Todėl, remdamasi visais išdėstytais argumentais, manau, kad šioje byloje ginėjama nuostata nėra panaši į byloje C-132/06 nagrinėtas nuostatas ir nelaikytina, kad Italijai nepavyko užtikrinti tinkamo PVM sistemos taikymo.

Mokesčių neutralumo reikalavimas

59.

Tačiau atsižvelgiant, inter alia, į Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-132/06, vienas ginėjamų nuostatų aspektas kelia abejonių dėl „mokesčių neutralumo“ reikalavimo, t. y. pareigos „nesukelti didelių požirio ? apmokestinamuosius asmenis skirtumų tiek vienoje valstybėje narėje, tiek bendrai visose valstybėse narėse“ (30).

60.

Komisija šį aspektą iškelia klausdama, kodėl, jeigu pertvarkyto ?statyminio dekreto 3 straipsnio 2a dalies tikslas tikrai buvo sumažinti Commissione Tributaria Centrale ir Corte di Cassazione darbo krūvį, ši nuostata buvo taikoma tik byloms, nagrinėjamoms daugiau nei dešimt metų nuo konkretios dienos, o ne visoms byloms, kai būtų nagrinėjimo trukmė pasiekia 10 metų ribą.

61.

Manau, kad šis klausimas nėra tinkamas atsižvelgiant į šios bylos aplinkybes, nes ji, reikia priminti, susijusi tik su Commissione Tributaria Centrale nagrinjamomis bylomis. ?sigaliojus

gin?ijamai nuostatai, visi šiam teismui pateikti apeliaciniai skundai buvo nagrin?jami daugiau nei dešimt met? ir jam nebebuvo galima pateikti nauj? apeliacini? skund?.

62.

Nepaisant to, 3 straipsnio 2a dalis, kaip visuma, sukuria skirting? galutini? skund? nagrin?jimo PVM bylose tvark?, iš esm?s atsižvelgiant ne ? byl? nagrin?jimo trukm?, o ? skundo pateikimo dien? (31). Ir nors dešimties met? kriterij? galima laikyti objektyviu (nors ir pasirenkamu, kaip ir kiekvieno termino atveju) skiriamuoju bruožu vertinant pagal EŽTK 6 straipsnio 1 dalyje ir Pagrindini? teisi? chartijos 47 straipsnyje nustatyt? „protingo termino“ reikalavim?, tokio kriterijaus poveikis netur?t? skirtis vien d?l to, kuri? dien? buvo pateiktas galutinis skundas.

63.

Ta?iau nemanau, kad tai yra pakankamas pagrindas nuspr?sti, jog pati gin?ijama nuostata yra nesuderinama su Italijos pareiga užtikrinti veiksming? PVM surinkim? ir veiksmingu apmokestinam?j? asmen? prievoli? pagal PVM sistem? vykdymu. Galb?t reik?t?, kad visos bylos, bent jau kiek jos susijusios su PVM, kurioms taikoma pertvarkyto ?statyminio dekreto 3 straipsnio 2a dalis, b?t? nagrin?jamos vienodai. Jeigu Corte di Cassazione pateikti apeliaciniai skundai b?t? nagrin?jami taip, kaip pateiktieji Commissione Tributaria Centrale, po to, kai pasiekiamas dešimties met? bylos nagrin?jimo riba, šis sunkumas gal?t? b?ti pašalintas. Tas pats gal?t? b?ti pasakyta, jeigu Commissione Tributaria Centrale pateikti apeliaciniai skundai b?t? nagrin?jami tokia pa?ia tvarka kaip dabar pateiktieji Corte di Cassazione. Ta?iau nemanau, kad Teisingumo Teismas tur?t? pareikšti nuomon? d?l kurio nors min?to ar kurio nors kito metodo nagrin?damas š? prašym? priimti prejudicin? sprendim?. Šie aspektai n?ra svarb?s sprendžiant klausim?, ar tokia priemon?, kaip antai gin?ijama nuostata, vertinama atskirai, yra draudžiama teisingai aiškinant ES teis?s aktus.

Išvada

64.

Tod?l manau, kad Teisingumo Teismas tur?t? taip atsakyti ? Commissione Tributaria Centrale pateikt? klausim?:

„Nacionalin?s teis?s nuostata, pagal kuri? PVM gin?uose tarp apmokestinamojo asmens ir mokes?i? administratoriaus, su?jus dešim?iai met? nuo bylos išk?limo pirmosios instancijos teisme, antro mokes?i? administratoriaus apeliacinio skundo nagrin?jimas, kai yra priimtas jam nepalankus sprendimas ir atmestas apeliacinis skundas, automatiškai nutraukiamas kasaciniam teismui nepri?mus sprendimo d?l esm?s, n?ra draudžiama nei pagal ESS 4 straipsnio 3 dal? (EB 10 straipsn?), nei pagal 1977 m. geguž?s 17 d. Šeštosios Tarybos direktyvos 77/388/EEB d?l valstybi? nari? apyvartos mokes?i? ?statym? derinimo – Bendra prid?tin?s vert?s mokes?io sistema: vienodas vertinimo pagrindas 2 ir 22 straipsnius.“

(1) Originalo kalba: angl?.

(2) 2006 m. lapkri?io 28 d. Tarybos direktyva 2006/112/EB d?l prid?tin?s vert?s mokes?io bendros sistemos (OL 2006 L 347, p. 1).

(3) 1977 m. gegužės 17 d. Šeštoji Tarybos direktyva 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas (OL 1977 L 145, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 9 sk., 1 t., p. 23–62, su vėlesniais pakeitimais).

(4) Dabar žr. Direktyvos 2006/112 2 straipsnio 1 dalies a ir d punktus.

(5) Nuo 1993 m. sausio 1 d. 22 straipsnį pakeitė 28h straipsnis (1991 m. gruodžio 16 d. Tarybos direktyva, papildanti bendrą pridėtinės vertės mokesčio sistemą ir iš dalies keičianti Direktyvą 77/388/EB, siekiant panaikinti fiskalines sienas, OL 1991 L 376, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 9 sk., 1 t., p. 160–178), kuriuo cituojamų nuostatų esmė nebuvo pakeista. Dabar žr. Direktyvos 2006/112 252 straipsnio 1 dalį, 206 ir 273 straipsnius.

(6) 2008 m. liepos 17 d., Rink. p. I-5457.

(7) Sprendimo 43 ir 44 punktai.

(8) Įstatyminis dekretas Nr. 545/1992.

(9) 2010 m. spalio mėn. dar buvo neišnagrinęta beveik 211000 skundų, tačiau tikimasi, kad Commissione Tributaria Centrale visas bylas išnagrinės iki 2012 m. gruodžio 31 d. ir tuomet bus galima galutinai panaikinti šios institucijos.

(10) Įstatyminio dekreto Nr. 40/2010, įstatymų pertvarkyto įstatymu Nr. 23/2010, į jį papildžiusiu 3 straipsnio 2a dalimi, 3 straipsnio 2a dalis. 3 straipsnio pavadinimas yra „Bylos skaičiaus mažinimas ir mokesčių surinkimo racionalizavimas“. 3 straipsnio 2a dalies pirmą sakinį ir a punktą vadinsiu „ginčijama nuostata“.

(11) Vadinamasis „Pinto įstatymas“, numatantis kompensacijos už nepagrįstai ilgą teismo procesą reikalavimo mechanizmą, sukurtas po kelių itin kritiškų Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimų.

(12) Atitinka maždaug 11500 EUR.

(13) Žr. 11 punktą.

(14) Byla 3M Italia (C-417/10), kurios posėdis vyko prieš pat šios bylos posėdį.

(15) Žr. sprendimo byloje C-132/06 44, 45 ir 47 punktus.

(16) Žr. šios bylos sprendimo santrauką 8 ir paskesnius punktus ir mano išvados 11 ir paskesnius punktus.

(17) Šio sprendimo 47 punktas.

(18) Šio sprendimo 52 punktas.

(19) Ir ši byla susijusi su kredito, atsiradusio (arba neatsiradusio) maždaug prieš 30 metų, reikalavimu.

(20) Žr. sprendimo byloje C-132/06, minėto 7 punkte, 37–39 punktus.

(21) Šeštosios direktyvos 22 straipsnio 4 ir 5 dalyse buvo numatyta, kad apmokestinamieji asmenys mokesčio deklaraciją turi pateikti per du mėnesius nuo kiekvieno mokestinio laikotarpio,

kuris negali būti ilgesnis kaip vieni metai, pabaigos; pateikdami deklaraciją ji turi sumokėti mokėtiną PVM.

(22) 2007 m. liepos 18 d. Sprendimas Lucchini (C-119/05, Rink. p. I-6199).

(23) 2009 m. rugsėjo 3 d. Sprendimas Fallimento Olimpiclub (C-2/08, Rink. p. I-7501).

(24) Žr. Šeštosios direktyvos preambulės antrą ir keturioliktą konstatuojamąsias dalis ir sprendimo byloje C-132/06 39 punktą.

(25) Žr. 2007 m. birželio 7 d. Tarybos sprendimą Nr. 2007/436/EB (Euratomas) dėl Europos Bendrijų nuosavų išteklių sistemos (OL 2007 L 163, p. 17).

(26) Žr. „Europos Sąjungos viešieji finansai“, 4-asis leidimas (ES leidinių biuras, 2008), p. 239.

(27) Europos Žmogaus Teisių Teismas yra ne kartą nusprendęs, kad teismo proceso vilkinimas Italijoje net ir mažiau nei 10 metų pažeidžia EŽTK 6 straipsnio 1 dalį (pavyzdžiui, žr. Sprendimo Sciortino prieš Italiją (Nr. 30127/96; 2 d., (2001 10 18) 19 ir paskesnius punktus ir Sprendimo Scordino prieš Italiją (Nr. 36813/97; Nr. 1; [GC], Rink. p. 2006-V) 175 ir paskesnius punktus).

(28) Dėl ES teismo nagrinėjamo bylų žr., pavyzdžiui, 2009 m. liepos 16 d. Sprendimo Der Grüne Punkt (C-385/07 P, Rink. p. I-6155) 181 ir paskesnius punktus.

(29) Žr. 9 išnašą.

(30) Sprendimo 39 punktas.

(31) Yra net trys skirtingi variantai: Commissione Tributaria Centrale pateikti apeliaciniai skundai nagrinėjami kitaip nei pateiktieji Corte di Cassazione, o pastarajam teismui pateikti skundai nagrinėjami skirtingai, atsižvelgiant į tai, ar bylos nagrinėjimas pirmosios instancijos teisme prasidėjo iki 2000 m. gegužės 26 d., ar vėliau.